



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo diuersis artificijs olea ex rebus parentur. Cap. XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

Si verò liquet, lento igne facillimè fluit, & vehementif-
simi odoris, vt nil acutius spiret. Calamitis verò vege-
tiori calore, quo in lasere vsus fuisti, sedula attentione:
nam plusculo igne comburitur. Simili modo exudat

Oleum ex ladanò.

Teratur ladanum, & quindenis diebus cum aqua vitæ
maceretur, vel vino *græco* vocato, saltem denis, nam
quanto diutius maceraueris, citius oleum præstabit:
lento igne exuge, nam guttatim post aquam extillabit.
Sic etiam manabit

Oleum ex terebintina resina.

Id faciliter parabitur; nam lento igne elicitur, sed caute
operandum, ne fumus alibi expiret: nam illico, vt ma-
gnes flammam attrahit, vel ignem concipit, & in vas il-
labens, ægrè satis extinguatur, vt euenit extrahendo

Oleum ex oliuo & lino.

Si commune oleum extilletur, difficillimè transibit, ex-
aucto igne lenis saltem horis prodibit, summa tamen
diligentia, ne cineres ignescant, & vas; nam flammam
intus concipiendo vasa frangit, & in sublime extollitur,
vt ægerrimè extingui possit, immò flammam tam longè
iaculatur, vt ad laquearia perueniat, ideo in testudinatis
cubiculis extrahendum est oleum. Ex hoc edocti sunt
artifices ignium, miscere in eis compositionibus, quum
vehementem flammam concipiat, & satis difficilè re-
stinguatur.

Quomodo diuersis artificijs olea ex rebus parentur.

C A P. XI.

QVIA & diuersæ distillandarum rerum naturæ
sunt, ideo varijs artificijs olea ex ijs distrahenda
sunt: alia enim, quum igne vrgentur, sublimant, neq;
in liquorè soluuntur: alia vim ignis sufferre nequeunt,
quin subito comburantur: vnde ex varijs rerum discrimi-
nibus varia comparandorum oleorū artificia com-
perta sunt. Aliqua ex his afferemus exempla, vt solertes
distillatores nunquam se ex re quavis oleum extrahere
posse desperent. Hoc modo paratur

Oleum ex melle.

Satis difficile ex melle oleum truditur: nam minimo qualicumque calore tumet, inde confurgit in bullas, & per vasis collum quamuis longum in pileum ascendet, & integrum in receptaculum regurgitet, priusquam in liquorem, vel oleum solvatur. Ad id multa excogitata sunt artificia. Sumito vitreum, vel vitratum vas latioris colli, breuioris que, in eo mel iniicias, supra stupam manibus accommodabis, vt vndiq; optime superintendeat duum digitorum altitudine, sic inferuescere melle, ac tumente, stupa illud infra reprimat, ac subsidere facit: stillabit prius claram aquam, vbi colorari ceperit, amoue receptaculum, & aliud appone, & vtrumque seorsim seruabis. Vel mel in quoduis vas iniice, quod supra fundum quatuor latiorum pollicum latitudine ascendat, operculato ex more: mox scrobem in pavimento excuabis, atque vasis fundum humo sepelias, quod mel occupat: inde supra terram quatuor digitorum altitudine vas luto crustabis, & munies, & reticari curato, accendatur carbis circum circa, ac paulatim vasi adhærendo, feruet mel, & quia calor supra illud in sublime est, prohibet intumescere, & facillime exillabit aquam, post oleum, primo aureum, mox rubicundum, vsque donec mel in carbones vertatur. Poterit & alio modo quæuis muliercula opus exequi. Infundatur mel in ficile vasculum nouum, & cooperulo inposito sub dio effossa scrobe sepelatur, vt sub soli superficie per cubitum lateat, finito putrescat denis diebus, mox eximes, & aquam crystallinam super exantem decolato in aliud vas, & operculato vase eodem modo inhumato. Post hebdomadam iterum reuideto vas, & supernatantem aquam transfundito, sic tertio, & quarto donec totum mel in aquam abierit, quod laxato obturamento visitur, seruata aqua ex more extillato, & satis facile aquam & oleum tibi præbebit. Diuerso hoc artificio habetur

Oleum ex caphura,

Contundatur minutim caphura, & in aquam fortem communem ex halinitro & chalcanto distillatam, & claram redditam immerge vas: tepenti balneo, vel hypocausto

poausto per dici medietatē immoretur, & in summo aquæ oleum clarum, & limpidum superfluitabit; sensim inelinato vase transfundas, & repurgabis per retortam, & pulcherrimum oleum habebis, tenuissimum, & odoratissimum. Varia quoq; sedulitate paratur

Oleum ex papyro, & linteis,

Et satis ingeniosè. Reuoluatur papyrus in modum pyramidis, pharmacopœorum more, quum aliqua aut reponi, aut longius ferri fuerit opus, & quentur forficibus summa ora, ac tenacibus verticem apprehendēdo candelæ accendantur extrema, accensam inuertendo supra patinam planam per semidigitum à fundo distantem teneas, ut vix fumus perspiret, infra manum deprimendo, ut ignis papyrus consumat, ut semper eadem mensura à fundo distet. Vbi absumpta fuerit mera supra fundum patinæ oleum fluabit croceum, & cōbustionem renidens: collige: valet ad detergendas, & profligandas à mulierum faciebus lentigines illitu. Simili fere modo truditur

Oleum è frumento.

Supra inuersum marmoreæ pile fundum complanatur frumentum, supra feruentem & fere ignitam laminam appone, & cōprime; nam ex lateribus orarum croceum, & combustionis vitio maleolens oleum excipies, ad eosdem vsus: ad spiritus refocillandos labantes alio paratur modo.

Quomodo extrahatur oleum per descensum.

C A P. XII.

MODVS est communis, & apud omnes vulgaris, in nam ex rerum vstulatione extruditur, sed odoris infestissimi, nec eo nisi in medicamentis vti possumus, extrinsecus adhibendo: nam intra corpus absumi nequeunt. Modus eiusmodi erit. Ex tenaci creta, & igni cōtumaci paretur olla, intus vitrata, ut liquores ei commissos cōtinere possit, absq; transmissionis suspitione, cuius fundum foraminibus interceptum. Ollæ aliud fiet: le subditur, quod orificij amplitudine supra dictæ fundum intro recipere possit, & commissuræ circumlu-